

ВЛАДИМИР ГРИГОРИЕВ

ДЕТЕТО ЧУДО

Превод от руски: [Неизвестен], 1965

chitanka.info

Изрезка от вестник от 2134 година:

„За разработване на апарата, наречен «Машина на времето», да се присъди на колектива на фабрика «Време» Държавната премия «Константа на Планк»“

Ах, какво момче беше това! Питаха го: „Колко е две по две?“ И то отговаряше: „Четири!“

„Дванадесет по дванадесет?“ — настояваха недоверчивите. — „Сто четиридесет и четири“ — следваше отговорът.

„Дай определение на интеграл“ — не мирясваха скептиците. — „Интеграл е...“ — и по-нататък идваше определението.

А беше едва четиригодишен. Дребничък, пълничък, той смайваше със способностите си прославени професори и педагози. Даже един академик пожертвува няколко часа, за да види малчугана. Той също задаваше въпроси, ахкаше, разперваше ръце.

— Природата е безкрайна и пълна с парадокси — каза той.

— Ех, професоре — уморено възрази Ваня (така се казваше момчето), — грешите... Природата е хармонична, ние сами внасяме парадоксите в нея.

Това беше вече твърде много. Академикът скочи и се заизмъква навън заднишком, като поглеждаше страхливо момчето.

— Две по две е четири! Така кажете на всички! — весело викна момчето за довиждане.

Такъв беше Ваня. Изключително дете. А родителите му съвсем не приличаха на него. Като че ли не му бяха родители. Може би всеки от тях поотделно обичаше малкия, но заедно това у тях никак не се получаваше. Бащата смяташе, че гениалността на момчето е резултат от неговите, на бащата, наследствени качества. Майката доказваше обратното. А синът само се подсмиваше. Но от това положението не се подобряваше. Родителите започнаха да се карат все по-често и по-често. Достъпът на професори и педагози беше преустановен. Широката общественост скоро забрави Ваня. Но малчуганът надхитри всички. Той затрупа стаичката си с всякакви части и с особено

увлечение си играеше с детския „конструктор“. Но когато му попаднаха първите радиолампи...

Той буквално затрепери, когато ги видя за пръв път. И веднага разбра какви възможности крият в себе си тия играчки. Да, играчки! Нали Ваня караше едва петата си година и още не знаеше, че радиоприемниците, телевизорите, мотоциклетите, самосвалите и екскаваторите — всичко това е истинска техника. Той предполагаше, че възрастните чисто и просто си играят с тях.

Бащата на Ваня, механик в работилница за поправка на радиоапарати и магнетофони, мъкнеше на сина си повредени радиолампи, а последният тихомълком си разкриваше конструкционната им мъдрост. Полупроводниковите детайли складираше в специално сандъче.

Веднъж, когато бащата надникна в килерчето, синът му подаде малка кутийка.

— Ето — каза той, като доволно потриваше ръчички. — Имай пред вид, че това е само началото.

В ръцете на бащата сияеше с гълъбовия си екран миниатюрен телевизор.

— Да-а-а — проточи бащата и поклати с възхищение глава. После помисли, млясна с устни и добави: — Ясно, е, че момчето се е метнало на мене.

На другия ден той показва телевизорчето на колегите си, намигна хитро и обяви:

— Аз съм го правил.

Истинският смисъл на тези думи остана неразбран и механикът беше повишен. Началниците започнаха честичко да го отвеждат настрана и да му шепнат поверително.

— Кузма Серафимович, ето тук нещо куца, според тебе как може да се оправи?

— Дайте — небрежно подхвърляше Кузма и отнасяше чертежите. Той беше акуратен човек и не обичаше разтакаването.

У дома чертежите се предаваха на Ванюшка.

— Задача на обществени начала — поясняваше бащата, като се усмихваше лукаво.

Ваня мълчаливо разглеждаше схемите, после грабваше червения молив.

— Ето това, това, това... — моливът летеше по листовете — да се измени.

Хлапето работеше с желание; в замяна искаше само изправни детайли и книги с технически новости.

Но веднъж бащата дойде в работилницата и сам извика началника настрана.

— Това е всичко — каза той.

— Какво всичко? — не разбра началникът.

— Всичко, не мога повече да изобретявам — отрязва Кузма Серафимович и загадъчно прибави: — По семейни причини.

— Как така... — едва се осмели да протестира началникът.

— Ще имам такава възможност едва след четири години! — и разговорът беше изчерпан.

Началникът не знаеше, че предишната вечер Ваня категорично беше отказал да приема заявки.

— Татко — каза меко той, — вече не мога да се разпилявам по незначителни въпроси. Натъкнах се на истинска идея. Четири години — и аз ще направя такава играчка, че всички ще ахнат. Само четири години.

Бащата познаваше железния характер на петгодишния си син и не се впусна във възражения. Той само подхвърли съучастнически:

— Четири? А може да се справим и за три, а?

— Не, защото засега не ръководя времето — замислено отвърна Ваня. — А ти как мислиш? Какво представлява времето?

— Времето ли? — бащата сбърчи чело. — Ами, това е, когато...

— Ах, пак тези неточни формулировки! — с досада го прекъсна синът.

Кузма Серафимович се обърна и тихичко си излезе. Това, което чу, когато затваряше вратата, беше съвсем непонятно.

— Минутата живее шестдесет секунди, да, живее, живее! — и Ваня тропна с крак по пода.

От всичко това само един специалист би разбрал веднага, че момчето е решило да разкрие тайната на времето.

Да, Ваня беше решил да построи машина на времето. И той постигна целта си.

Това трудно може да се повярва. Както се казва, няма никакви доказателства. Никого, аз повтарям, никого не допускаше Ваня на

опасните експерименти с машината. Само мен, другаря на детските му игри.

— Хората ще има на какво да се чудят, ще има! — твърдеше той, когато завършвахме поредния опит и отивахме на улицата да играем с децата безгрижните архаични игри гоненица и криеница. Тези игри ни разсейваха, правеха ни някак по-земни. Разбира се, в сравнение с намислената от Ваня игра те изглеждаха съвсем примитивни и нелепи. Машината ни позволяваше да се пренасяме във възхитителните дни на бъдещите епохи и да потъваме в дълбините на миналото. Особено ни харесваха рицарските турнири. Буци кал изхвърчаха изпод копитата на конете, а конници с красиви брони се налагаха взаимно с мечове и чупеха копия. Обикновено всички оставаха живи. Ние се настанявахме някъде един до друг, прелиствахме Уолтър Скот и сравнявахме приключенията на героите с действителността.

Ясно е, че след такава игра „Сляпата баба“ на двора изглеждаше като пещерно изображение на дивак, сравнено с киноекрана. Между другото, случваше се и пещерните рисунки да се изсичат пред очите ни — когато отивахме в дълбока древност. Някакви рошави мъже така удряха пещерните стени, че искри се сипеха наоколо.

И при все това ние играехме рамо до рамо с децата от нашия двор.

— Така трябва — казваше понякога Ванюша. — Предпазливост и пак предпазливост. Ние не бива да се отличаваме от останалите. — Той не искаше още неусъвършенствуваната машина да попадне в нечии ръце. — Ще счупят машината — уверяваше той и аз естествено се съгласявах с него.

Когато дойде периодът на потъване в миналото и пренасяне в бъдещето, ние започнахме да провеждаме сеансите нощем. Съседите, попаднали в сферата на действие на машината, се пренасяха с нас. А сутрин ръчката на времето се връщаше в нормално положение, съседите ставаха и отиваха на работа, като че нищо не е било. Всеки от тях мислеше, че през нощта му се е присънил удивителен вълшебен сън, наистина до болка приличащ на действителност, но с кого не се случва... Съседите ни бяха предпазливи хора и за всеки случай никому не разказваха странните си сънища. Тайната се запазваше.

Само веднъж като че дяволът ме накара да се издам. На трамвайната спирка причаках един от съседите, високия и

флегматичен магазинер Клотиков, и като му намигнах заговорнически, изтърсих:

— Не ти ли хареса оня с щраусовото перо на шлема и крокодил на щита?

Магазинерът се стъписа, погледна ме втренчено и скочи в минаващия трамвай.

Ваня изслуша това приключение доста мрачно.

— Това не бива да се повтаря, в противен случай прекъсваме експериментите — отсече той. Разбирах приятеля си. Не му беше леко.

А работата явно не вървеше. Последният път машината просто изнемогваше и едва не се разпадна от претоварване. Ние с труд се измъкнахме от епохата на Навуходоносор.

Отгоре на това обстановката в дома на Ваня се нажежаваше. Родителите му се караха все по-често и по-често. Такива бяха те. А само ако се разбираха, всичко би било съвсем другояче.

Веднъж отидохме у Ваня и поискахме да се заловим за работа. Не можахме. Родителите му се караха. Те не бяха в състояние да се успокоят. Видях как стенното огледало се пръсна на парчета, а вазата се разля върху покривката. Забелязах още как треперят ръцете на Ваня. Той се отвращаваше от такива моменти.

— Но да попитаме самия него! — изкрещя Кузма Серафимович, като видя сина си.

Аз взех шапката си и полетях надолу по стъпалата.

За случилото се по-нататък можех само да правя догадки. Преуморената машина е била настроена на малък радиус на действие. Ваня е дотичал до нея и е натиснал ръчката, за да върне времето поне с два часа назад. Беше му се случвало и преди да успокоява родителите си по тоя начин. Но ръцете му са треперели по-силно от обикновено. Той е натиснал... времето е полетяло, отишло е извън пределите на неговата възраст. Машината е изчезнала, изчезнал е и Ваня. А родителите му само са се подмладили с дванадесет-тринадесет години. И при това са се пръждосали на различни страни. Сутринта на другия ден дойдох да разбера какво с станало. Беглият оглед на стаите веднага ми каза всичко. Да се върне от миналото Вани не можеше: възстановителят на времето в момента на катастрофата е бил отвинтен и се търкаляше в ъгъла на килерчето. Но аз не паднах духом, защото всичко трябваше да се повтори. Подмладените родители бяха длъжни

по силата на математическите закони да се срещнат отново и да се харесат. А отново родилят се Ваня трябваше естествено още веднъж да построи великолепия и извънредно нужен на човечеството апарат — „Машината на времето“.

Така и стана. Те се срещнаха. Аз ги издебнах под същия часовник, за който знаех, че е послужил преди години за място на първата им среща. Ликувах. И как не: всичко вървеше като по вода! Прекрасна си ти, математическа закономерност, и ти, стоманена логико на събитията!

Ваня ще се роди! Машината ще бъде построена!

Но какво е това? Младежът, удивително приличащ на Ваниния баща, и девойката — копие на неговата майка, стоят и мълчат. Гледат се недоверчиво, със страх. И изведнъж се обръщат и тръгват в различни посоки.

На челото ми изби студена пот. Така... Значи паметта и на единия, и на другия им подсказва неприятностите, които ги очакваха в бъдещия им семеен живот, и въпреки натиска на математическата логика те предпочетоха да търсят нов път и ново щастие.

Грешката на Ваня се оказа фатална.

Той нямаше да се роди.

Публикувано в списание „Наука и техника за младежта“, брой
4/1965 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.